

LEKTIONSPLANERING

Årskurs: 7-9

Ämne: Svenska

Tema: Kön, identitet och samisk kultur

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Eleverna ska läsa och analysera skönlitteratur med fokus på samiska traditioner och kultur, samt kön och identitet. I undervisningen ska eleverna ges möjlighet att diskutera och reflektera över normer och värderingar i samhället.

Betygskriterium (E)

Eleven skriver en sammanfattning av boken och gör enkla kopplingar till samiska traditioner och kultur. Eleven kan också resonera kring den centrala konflikten och huvudkaraktärernas identitetsutveckling.

[Lgr 22, Svenska, Åk. 7-9]

Lärlarledda instruktioner

1. Introduktion till boken och temat (10 min)

- Presentera boken *Himlabrand* och ge en kort sammanfattning av handlingen.
- Förklara för eleverna temat kön, identitet och samisk kultur som boken behandlar.
- Diskutera varför dessa teman är viktiga att belysa i dagens samhälle.
- Fråga eleverna om deras erfarenheter av eller kunskap om samisk kultur och identitet.

2. Läsning och analys av utdrag (15 min)

- Läs ett specifikt kapitel eller utdrag från boken där Ánte reflekterar över sin kärlek till Erik.
- Diskutera de känslor och tankar som Ánte och Erik upplever under läsningen.
- Lyfta fram språket och hur samiska uttryck används för att förstärka känslor och identitet.
- Ställ öppna frågor för att uppmuntra elevernas egna tankar om karaktärernas utveckling.

3. Diskutera koloniala aspekter i boken (10 min)

- Förklara bokens uppgörelse med Sveriges koloniala historia och dess påverkan på samerna.
- Diskutera hur koloniala strukturer och normer påverkar identitet och självbild.
- Låt eleverna reflektera över kopplingarna mellan historiska orättvisor och nuvarande samhällsfrågor.
- Uppmuntra eleverna att uttrycka sina åsikter om hur boken behandlar dessa ämnen.

4. Skriva reflektion (10 min)

- Be eleverna att skriva en kort reflektion om vad de har läst och diskuterat.
- Fråga eleverna att koppla samman bokens teman med sina egna liv och erfarenheter.
- Ge exempel på frågor som kan vara vägledande: Hur skulle du reagera om du var i Ántes situation? Hur påverkar kultur och traditioner våra relationer?

Ämnesinnehåll

Här listas viktig kunskap och ämnesinnehåll som eleverna behöver känna till eller lära sig i undervisningen. Försök se till att allt nedan tas upp på lektionen eller följs upp på andra sätt.

- **Samisk kultur och identitet:** Eleverna ska förstå de grundläggande värderingarna och traditionerna i den samiska kulturen, inklusive språk, livsstil och historia.
- **Könsidentitet:** Diskussion om kön och sexuell läggning, samt hur dessa kan uppfattas inom olika kulturer och samhällen.
- **Kolonialismens påverkan på samer:** Genom boken får eleverna möjlighet att utforska Sveriges koloniala historia och hur den påverkat den samiska befolkningen.
- **Skönlitteraturens möjligheter för reflektion:** Genom att läsa skönlitteratur som *Himlabrand* får eleverna möjlighet att utveckla sin förmåga att analysera och reflektera kring komplexa frågor som rör identitet och samhälle.
- **Språkets roll i identitet:** Diskutera hur språket (i boken även samiska) kan uttrycka och forma identitet, och hur olika språk kan påverka förståelsen av en persons känslor och tankar.

Ordkollen

Ord	Förklaring	Etymologi
Renskötsel	Traditionell samisk näring där människor tar hand om renar.	Härstammar från det samiska ordet <i>reindeer</i> , som har sitt ursprung i det samiska språket.
Kolonialism	När ett land tar kontroll över ett annat land för ekonomisk eller politisk vinning.	Latin: <i>colonia</i> (bostad, bosättning) och <i>colere</i> (att bebo, bruka).
Identitet	De egenskaper som definierar en individ eller grupp, såsom kön, kultur och personliga värderingar.	Latin: <i>identitas</i> , från <i>idem</i> (samma).
Kärlek	En stark känsla av ömhet och tillgivenhet mellan människor.	Kommer från fornsvenska <i>kiärlekh</i> som har sina rötter i germanska språk.

Diskussionsfrågor

- A. Vad innebär det att vara samisk i dagens samhälle? Hur kan traditioner och historia påverka en individs liv och identitet?
- B. Hur skulle du reagera om du var i Ántes situation? Hur påverkas dina relationer av samhällets normer och förväntningar?
- C. Kolonialism har haft långvariga effekter på många folkgrupper. På vilket sätt tycker du att samer kan känna sig påverkade av Sveriges koloniala historia?

Aktivitet

Eleverna delas in i grupper om fyra och får skapa en kort presentation där de reflekterar över bokens centrala teman, som kön, identitet och samisk kultur. Varje grupp ska välja ett tema från boken att diskutera och koppla till egna erfarenheter eller samhällsfrågor. De ska presentera sina tankar för resten av klassen och ge konkreta exempel på hur boken behandlar dessa frågor. Aktiviteten ska hjälpa eleverna att analysera och förstå bokens teman i ett större sammanhang.

Exit-ticket

Fråga	Svar
1. Vad handlar boken <i>Himlabrand</i> om?	Boken handlar om den samiska pojken Ánte och hans relation till barndomsvännen Erik.
2. Hur påverkar samiska traditioner bokens handling?	Traditionerna påverkar Ántes syn på sin egen identitet och hans förhållande till Erik.

Fråga	Svar
3. Vilka känslor upplever Ánte när han inser sin kärlek till Erik?	Han känner både osäkerhet och passion, samt oro över hur andra kan reagera.
4. Hur behandlar boken kolonialismens påverkan på samerna?	Boken skildrar de historiska och nutida konsekvenserna av Sveriges kolonisation av samerna.
5. Vilket språk använder Ánte för att uttrycka sina känslor?	Han använder både svenska och samiska för att uttrycka sina innersta känslor.
6. Vad tror du boken säger om identitet?	Boken visar på hur identitet kan vara komplex och påverkas av både tradition och individens egna känslor.
7. Hur förändras Ántes syn på sig själv under bokens gång?	Han går från osäkerhet till en större förståelse och acceptans av sin identitet.
8. Hur skulle du beskriva relationen mellan Ánte och Erik?	Deras relation är präglad av både osäkerhet och stark attraktion, samtidigt som de söker sin plats i en värld med normer och förväntningar.

Hemuppgift

Eleverna ska skriva en reflektion kring huvudtemat i *Himlabrand*, där de diskuterar identitet, kön och samisk kultur. Reflektera över hur dessa teman behandlas i boken och vad de själva tycker om de samhällsfrågor som lyfts fram. Eleverna ska koppla boken till egna erfarenheter eller tankar kring kultur och identitet.

Citat

"Vi är alla under samma himmel, men vi har inte alla samma horisont." - Konfucius, ca 500 f.Kr.

Detta citat påminner oss om att trots att vi alla delar världen, ser vi på våra liv och identiteter genom olika perspektiv. I boken *Himlabrand* kan vi se hur Ánte och Erik kämpar med sina egna horisonter när de navigerar genom sin identitet och samhällsnormer.

Tags: [2020](#), [Åk. 7 - 9](#), [Okategoriserade](#), [Svenska](#)